

विभाग-2 (विभक्तिसंज्ञक एवं पाठ्यशास्त्र) (प्रश्न नं.101 થી 170)

પ્રશ્ન નં.101 થી 130 (દરેકના 2 મુદ્દા)

101	अधोदत्तेभ्यः युगेभ्यः किं युगं योयं वर्तते ? (A) नगेषु - शीघ्रः भव । (B) प्रतिज्ञापरिपालनेषु - रामः भव । (C) शमरेषु - कृष्णः भव । (D) विक्रान्तकार्येषु - आज्ञनेयः भव ।
102	धट्नाकभानुसारं वाक्यानि लिखत । 1. प्रशतरः कवापि अन्यस्य दुःखं न अनुभवति । 2. विना कारणं युर्घटना न भवति । 3. अतः ते त्रथैवं तिष्ठन्ति । 4. गवादयः पशवस्तु निर्बुद्धयः सन्ति । (A) 4, 3, 1, 2 (B) 2, 3, 4, 1 (C) 3, 4, 1, 2 (D) 2, 4, 1, 3
103	'वित्तवासाः _____ पात्राणि प्रायच्छत् ।' रिक्तस्थानं पूर्यत । (A) कूटनाभास (B) कूटनाथम् (C) कूटनाथेन (D) कूटनाथस्त
104	कीदृशः श्रद्धावान् ज्ञानं लभते ? (A) ज्ञानी, संयतोन्द्रियः (B) जिज्ञासुः, सुकृतिनः (C) तत्परः, सुकृतिनः (D) संयतोन्द्रियः, तत्परः
105	अधोदत्तेभ्यः कः उपपदविभक्तिप्रयोगः अयोग्यः अस्ति ? (A) अग्निना सह (B) शिबये विना (C) नृपतिं प्रति (D) आशुङ्कया अलम्
106	'स्वर्गस्थितः अर्जुनः पृथिवीम् आगच्छत् ।' - रेखाङ्कितपदस्य कः समासः वर्तते ? (A) कर्मधारयः (B) बहुव्रीहिः (C) द्वितीया तत्पुरुष (D) सप्तमी तत्पुरुषः
107	"अपूर्वोऽयं भया दृष्टः कान्तः कमललोचने । शोऽन्तरं विजानाति विद्वान्नात्र न संशयः ॥" - अस्याः प्रहेलिकायाः उत्तरं किं वर्तते ? (A) विष्णुः (B) अशोकः (C) लक्ष्मीः (D) शङ्करः
108	'यदेः' क्रियापदस्य रूपपरिचयं कारयत । (A) विद्यार्थ, मध्यमपुरुष एकवचनम् (B) आज्ञार्थ, अन्यपुरुष बहुवचनम् (C) विद्यार्थ, अन्यपुरुष बहुवचनम् (D) आज्ञार्थ, मध्यमपुरुष एकवचनम्
109	'कर्मणोवाधिकारस्ते' - योग्यः सन्धिविच्छेदः कः अस्ति ? (A) कर्मण्य + एव + अधिकारः + ते (B) कर्मणी + एव + अधिकार + स्ते (C) कर्मणि + इव + अधिकारः + ते (D) कर्मणि + एव + अधिकारः + ते
110	'शाण्डिल्यस्य _____ रुधिरं प्रसवति ।' रिक्तस्थाने 'कण्ठ' शब्दस्य योयं विभक्तिरूपं लिखत । (A) कण्ठात् (B) कण्ठम् (C) कण्ठाय (D) कण्ठेन
111	'पुत्रः पितुः _____ मात्रा _____ भवतु ।' रिक्तस्थाने योयौ शब्दौ कौ स्तः ? (A) शोभरहितः, निर्भयाः (B) अनुवतः, मधुमती (C) सुखिनः, निरानयाः (D) अनुवतः, सन्नाः
112	अर्थः स प्रजानां परिवर्तनशाभायः अनुक्रमेण कस्मै रोचते ? (A) राक्षसाय, चाणक्याय (B) राक्षसाय, नन्दाय (C) नन्दाय, चण्डिकाय (D) चण्डिकाय, चण्डिकाय

123	'लभस्व, _____, _____ - अत्र युक्ते क्रियारूपे के स्तः ? (A) लभेधाम्, लभध्वम् (B) लभाव, लभाम (C) लभेयाधाम्, लभेध्यम् (D) लभेय, लभेम
124	क' विभागेन सह 'ख' विभागं योजयत । क ख ✓(1) घटोत्कचः (a) वयमपि खलु रौद्राः राक्षसोग्रस्यभावाः । (2) धृतराष्ट्रः (b) अक्षान् विमुच्य भव बाणयोग्यः । a (3) दुर्योधनः (c) वाक्यमात्रेण निर्जितेऽयं वसुन्धरा । (4) शकुनिः (d) मर्षयतु भवान् । मद्वचनावगन्ता भव । (A) 1-d,2-c,3-a,4-b (B) 1-b,2-d,3-a,4-c (C) 1-c,2-d,3-a,4-b (D) 1-d,2-c,3-b,4-a
125	कीदृशानां जनानां सुखं नास्ति ? (A) धनविहीनानाम् अननुकूलभार्याणां च (B) दारविहीनानाम् अनुरूपगुणदारारणाम् च (C) दारविहीनानाम् अननुरूपगुणदारारणां च (D) धनविहीनानां बान्धवविहीनानां च
126	कथानक क्रमानुसारेण लिखत । (1) व्यवहारस्यापि स्वास्थ्ये प्रभावो भवतीत्येषः चरकाचार्यस्य उपदेशः । (2) आयुर्वेदस्य प्राचीनतमेषु विश्वविख्यातेषु च ग्रन्थेषु अस्य गणना भवति । (3) सः कनिष्क नृपतेः राजवैद्यः आसीत् । (4) अस्य ग्रन्थस्य प्रमाणं द्वादशसहस्रश्लोकात्मकं वर्तते । (A) 2, 3, 1, 4 (B) 1, 3, 4, 2 (C) 2, 4, 3, 1 (D) 3, 2, 4, 1
127	यथा योग्यं संयोजयत । १ (a) एको ना विंशतिः स्त्रीणाम् (1) लेखं लिख ममाज्ञया । 2 (b) तातेन कथितं पुत्र (2) स्नानार्थं सरयुं गताः । 4 (c) आदौ नकारः परतो नकारः (3) लोकनाथावुभावपि । (d) अहं च त्वं च राजेन्द्र (4) मध्ये नकारेण हतो दकारः । (A) a-4,b-3,c-2,d-1 (B) a-3,b-2,c-4,d-1 (C) a-4,b-3,c-1,d-2 (D) a-2,b-1,c-4,d-3
128	सुचनानुसारं शब्दरूपं चिनुत । हस् - अन्तर्पुरुष द्विवचनस्य रूपं _____ भवति । (A) हसामः (B) हसतः (C) हसति (D) हसन्ति
129	रिक्तस्थानस्य पूर्तिं कुरुत । _____ पुस्तकम् अस्ति । _____ आसन्दः अस्ति । (A) यदा, तदा । (B) यथा, तथा । (C) अत्र, सर्वत्र । (D) अत्र, तत्र ।
130	'क' विभागेन सह 'ख' विभागं योजयत । क ख 4 (a) कुलाचारः (1) समाहार द्वन्द्वः । (b) भोजयुवकौ (2) इतरेतर द्वन्द्वः । (c) आपद्गतः (3) द्वितीया तत्पुरुषः । (d) चलाचलम् (4) षष्ठी तत्पुरुषः । (A) a-4,b-2,c-3,d-1 (B) a-2,b-4,c-1,d-3 (C) a-1,b-3,c-4,d-2 (D) a-3,b-2,c-1,d-3

113	वयं त्वां ..... । वयं त्वां ..... । (A) भजामो, नमामः । (B) स्मरामो, वजामः । (C) स्मरामो, भजामो । (D) भजामो, वजामः ।
114	संसारे कीदृशं जनं पराजेतुं कोऽपि न अर्हति ? (A) सन्तुष्टम् (B) धनिकम् (C) वाचालम् (D) बलिष्ठम्
115	रिक्त स्थानौ पुरयत । लोभात् ___ प्रभवति । लोभात् ___ प्रजायते । (A) क्रोधः, मोहः । (B) कथः, कामः । (C) कामः, लोभः । (D) कामः, क्रोधः ।
116	विपत्काले किं करणीयम् ? (A) धैर्यस्य अवलम्बनम् । (B) विस्मयस्य अवलम्बनम् । (C) पलायनम् । (D) प्रतीकारः ।
117	शकारः चारुदत्तम् उपसृत्य साक्षात् किं कथयति ? - उचितं वाक्यं चिनोतु । (A) "आश्चर्यम् । प्रत्युज्जीवितोऽस्मि ।" (B) "भट्टारक, चारुदत्त शरणागतोऽस्मि ।" (C) "अहो आश्चर्यम् । किं करोमि ।" (D) "आर्यं चारुदत्त । परित्रायस्व, परित्रायस्व ।"
118	श्लोकांशानां मेलनं कुरुत । <p>(1) नास्ति जातु रिपुर्नाम् (a) प्रियवादेन चापरः । (2) तन्मित्रं कारणं सर्वं (b) मित्रं नाम न विद्यते । (3) प्रियो भवति दानेन (c) सा प्रीतिर्विनिवर्तते । (4) प्रध्वस्ते कारणस्थाने (d) विस्तरेणापि मे शृणु ।</p> (A) 1-b,2-d,3-a,4-c (B) 1-d,2-c,3-b,4-a (C) 1-c,2-a,3-d,4-b (D) 1-a,2-c,3-d,4-b
119	अधोलिखितानां पदानां विभक्तिः वचनं च लिखत । (a) बन्धुषु (1) षष्ठी बहुवचनम् । (b) भूमिः (2) प्रथमा एकवचनम् । (c) तोयेन (3) सप्तमी बहुवचनम् । (d) नराणाम् (4) तृतीया एकवचनम् । (A) a-3,b-2,c-4,d-1 (B) a-1,b-4,c-2,d-3 (C) a-4,b-3,c-1,d-2 (D) a-2,b-1,c-3,d-4
120	अनुनासिकवर्णस्य अनन्तरं यः वर्णः अस्ति तस्य वर्गं दर्शयत । अ व (a) लघनम् (1) ट वर्गः । (b) पंच (2) त वर्गः । (c) बंधु (3) च वर्गः । (d) तंडुलः (4) क वर्गः । (A) a-3,b-2,c-1,d-4 (B) a-4,b-3,c-2,d-1 (C) a-2,b-4,c-1,d-3 (D) a-3,b-1,c-4,d-2
121	'दिष्ट्या गोग्रहणं स्वन्तम्' गद्यपाठस्य मूलग्रन्थस्य नाम तथा कर्तुः नाम लिखत । (A) नागानन्दः-हर्षवर्धनः। (B) रत्नावलीः-हर्षवर्धनः। (C) पञ्चरात्रम्-भासः। (D) चारुदत्तम्-भासः।
122	रिक्तस्थानस्य पूर्तिं कुरुत । 'एवं हि कश्चित् ___ रसयति, कश्चित् नाट्यं कश्चित् ___, कश्चित् च गणितम् । (A) शृङ्गारः, वीरः । (B) करुणः हास्यः । (C) काव्यम्, शिल्पम् । (D) शिल्पं, काव्यम् ।

146	अपीदत्तेभ्यः कः विभागे पञ्चतन्त्रम् नास्ति ? (A) सुहृदभेदः (B) काकोलूकीयम् (C) लब्धप्रणाशः (D) मित्रसाप्राप्तिः
147	फोमिलेन कर्म शुद्धी कृत्वा किं करणीयम् ? (A) शौचाशु मन्तव्यम् । (B) स्नानं करणीयम् । (C) व्यायामः करणीयः । (D) तैलपर्जनं करणीयम् ।
148	सुरापानम्, अक्षाकीडा, तपारबुधधानं, तौरकम् इत्यादीनि दुर्गस्यानि मानवजीवने ... (A) भाग्यभूतानि सन्ति । (B) आवर्तभूतानि सन्ति । (C) अवमानभूतानि सन्ति । (D) अपयशभूतानि सन्ति ।
149	किम् अपहाय दुर्गस्य तपसि निगज्जाति ? (A) मितम् (B) दृष्टिम् (C) तापसाकलयम् (D) आलोकम्
150	'न जानामि ___ न च ग्यासयोगम् ।' शिवतरथानं पूर्यत । (A) दानम् (B) पुनितम् (C) पूजाम् (D) भक्तिम्
151	घातकशिषुः आकाशे किं न पश्यति ? (A) तोयानि (B) पर्जन्यम् (C) मेघान् (D) विद्यमान्
152	चतुष्टयम् शताब्द्यां कः सञ्जातः ? (A) स्कन्दरवागी (B) महावीर रवागी (C) सायणाचार्यः (D) नागार्जुनः
153	वसन्ते सुखाः के भवन्ति ? (A) दिवसाः (B) वृक्षाः (C) शिष्यः (D) प्रदोषाः
154	'केवलं वक्रपायवस्त्राणां त्यागं कर्तुं यदागि ।' एतद् वाक्यं कः वदति ? (A) आश्रमस्य जनाः (B) गान्धिमहोदयः (C) स्यामी सत्यदेवः (D) गान्धिमहोदयस्य अन्तेवासी
155	दौवारिकाः कस्य आज्ञाम् अपि न प्रतीक्षन्ते ? (A) सन्यासिनः (B) ब्रह्मणः (C) सेनापतेः (D) नृपतेः
156	कीदृशाः सर्वयत्नाः फलन्ति ? (A) मार्गारब्धाः (B) नास्तिकाः (C) सोत्साहाः (D) आस्तिकाः
157	रावणेन जानकी केन अपहृता ? (A) मत्सरेण (B) अमर्षेण (C) दूषेण (D) खरेण
158	वायसात् कति लक्षणानि शिक्षेत् ? (A) चत्वारि (B) एकम् (C) त्रीणि (D) पञ्च
159	सः विले प्रविश्य मे भोज्यं ..... । (A) भवति (B) भविष्यतः (C) भवन्तु (D) भविष्यति
160	संस्कृतभाषायाः वर्णमालायाः क्रमः कीदृशः अस्ति ? (A) वैज्ञानिकः परिकल्पितः च । (B) वैज्ञानिकः तार्किकः च । (C) उकारः वकारः च । (D) वैदिकः लौकिकः च ।

131	કઈ પદ્ધતિથી વિદ્યાર્થીઓની મૌલિક ચિંતન કરવાની ક્ષમતાને નુકસાન પહોંચે છે ? (A) પ્રવચન પદ્ધતિ (B) જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિ (C) નિદર્શન પદ્ધતિ (D) સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ
132	શિક્ષણમાં સૌ પ્રથમ પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરનાર કોણ હતા ? (A) જ્હોન ડ્યૂઈ (B) બર્ટલર (C) ડિલ પેટ્રિક (D) બેન્જામિન બ્લૂમ
133	એક સંકલ્પના સમજાવવા માટે પહેલા શીખેલ અન્ય સંકલ્પનાને આધાર બનાવવામાં આવે, તેને શું કહેવાય છે ? (A) વિહંગાવલોકન (B) અનુબંધ (C) પુનરાવર્તન (D) દટીકરણ
134	પ્રમાણિકતા, નૈતિકતા, વફાદારી જેવા ગુણોના મૂલ્યાંકન માટે, મૂલ્યાંકનનું કયું સાધન શ્રેષ્ઠ છે ? (A) સામાજિકતામિતિ (B) પ્રસંગનોંધ (C) ઓળખયાદી (D) કમમાપેંડ
135	નીચેના પૈકી કઈ લાક્ષણિકતા મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની નથી ? (A) વિશ્વસનીયતા (B) યથાર્થતા (C) તુલનાત્મકતા (D) પ્રમાણિતતા
136	'હેનચન્દ્રાચાર્યા: एकमपूर्वं व्याकरणग्रन्थं रचितवन्त: ।' રચાણિતપદસ્ય કૃદન્તપ્રકારં લિખત । (A) કર્તરિમૂત કૃદન્તન્ (B) કર્મણિમૂત કૃદન્તન્ (C) વિદ્યથ કૃદન્તન્ (D) વર્તમાન કૃદન્તન્
137	કૌદશ: જટાયુ: સવળસ્ય કેશાન્ ઉત્પાટયામાસ ? (A) હ્રગાધિપ: (B) પર્વતશૃંગામ: (C) ક્રોધતામ્રાક્ષ: (D) નચ્ચપક્ષમુખેાયુષ:
138	આચાર્ય: માણિનિ: 'અષ્ટાધ્યાયી' ગ્રન્થં કવા અસ્ચયત ? (A) ચતુર્વિંશતિશતવર્ષેભ્ય: પૂર્વન્ (B) પદ્વિંશતિશતવર્ષેભ્ય: પૂર્વન્ (C) દ્વાવિંશતિશતવર્ષેભ્ય: પૂર્વન્ (D) પચ્ચવિંશતિશતવર્ષેભ્ય: પૂર્વન્
139	ક: નયૂસ્તુપં ગૃહીત્વા પલાયતે ? (A) ઘ્વાહ્મ્: (B) સિંહ: (C) શૂગાલ: (D) વ્યાઘ:
140	"નુજનો ન યાતિ વૈરં પરહિતનિરતો વિનાશકાલેડપિ છંદેડપિ ચન્દનતરુ: સુરમયતિ મુર્ખં કુઠારસ્ય ॥" - અયં શ્લોક: કસ્ય કવે: રચના અસ્તિ ? (A) મવમૂતે: (B) શૂદ્રકસ્ય (C) રવિગુપ્તસ્ય (D) વાળમદ્વસ્ય
141	જૂથચર્ચા પદ્ધતિની મર્યાદા સૂચવે છે ? (A) અધ્યયન અસરકારક બને છે. (B) જૂથના તમામ અધ્યેતાઓ સક્રિય બનતા નથી. (C) વિષયવસ્તુની ઉડાણપૂર્વકની માહિતી મળે છે. (D) જ્ઞાન ચિરસ્થાયી બને છે.
142	માઈકેટિયિંગ શબ્દનો સૌ પ્રથમ ઉપયોગ કોણે કર્યો હતો ? (A) ડવાઈટ એલન (B) સોકેટિસ (C) સિગમંડ ફ્રોઈડ (D) નેડ ફ્લેન્ડસે
143	શૈક્ષણિક હેતુઓનું વર્ગીકરણ કોના દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું ? (A) જે.બી.વોટ્સન (B) ડો.બી.કે.પાસી (C) બેન્જામિન બ્લૂમ (D) પ્રો.નેડ ફ્લેન્ડસે
144	પ્રશિક્ષણાર્થી વિવિધ શૈક્ષણિક પદ્ધતિ ઉપર પ્રભુત્વ મેળવે તે માટે અભ્યાસક્રમમાં શાનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે ? (A) માઈકેપાઠ (B) સેતુપાઠ (C) સિમ્યુલેશન (D) છૂટો પાઠ
145	માઈકેટિયિંગના સોપાનો ક્રમમાં જોઈવો ? (1) પુન: આયોજન (2) પુન: શિક્ષણ (3) પ્રતિષોષણ (4) શિક્ષણ (5) પુન: પ્રતિષોષણ (A) 4,3,2,1,5 (B) 2,4,5,3,1 (C) 4,3,1,2,5 (D) 4,3,1,5,2

161	પાઠ આયોજનથી અધ્યાપકને શું ફાયદો થાય છે ? (A) સમય ઓછો પડે છે. (B) અધ્યાપકમાં આત્મવિકાસ અને આત્મશક્તિ વધે છે. (C) અધ્યાપન કાર્યમાં સાતત્યનો અભાવ (D) અનુશાસનાત્મક સમસ્યાઓ ઉદ્ભવે.
162	પ્રશ્ન કૌશલ્ય દરમ્યાન વિદ્યાર્થીઓના અધૂરા ઉત્તરોને પૂર્ણ કરવા માટે પૂરેલા પ્રશ્નો અનુસંધાનમાં અભવ પ્રશ્નો પૂછવામાં આવે તેને કયા પ્રશ્નો કહેવામાં આવે છે ? (A) વિચારપ્રેરક પ્રશ્નો (B) પૂર્તિ પ્રશ્નો (C) દલીલરહિત પ્રશ્નો (D) અનુસંધાન પ્રશ્નો
163	મુદ્રિત સામગ્રીના અર્થને ધ્વનિયુક્ત ઉચ્ચાર સિવાય ગ્રહણ કરવું એટલે શું ? (A) લેખન (B) મૂકવાચન (C) મુખવાચન (D) અનુદેશન
164	મુક્ત અને સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિનું માપન કયા પ્રશ્નો દ્વારા કરી શકાય છે ? (A) ટૂંક જવાબી (B) વૈકલ્પિક પ્રકારના (C) નિબંધ પ્રકારના (D) ખાલી જવાબ પ્રકારના
165	હબોર્ટેએ આપેલા પાઠ આયોજનના પાંચ પગથિયા પૈકી પ્રથમ પગથિયું કયું છે ? (A) હેતુકથન (B) વિષયનિરૂપણ (C) પૂર્વ તૈયારી/તૈયારી (D) પૂનરાવર્તન
166	માઈક્રોટીચિંગ અને સ્ટ્રે લેસન (છૂટા પાઠ) ને જોડતી કડી કઈ છે ? (A) સિમ્યુલેશન (B) પાઠ આયોજન (C) ટેનિક આયોજન (D) એકમ આયોજન
167	વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક નબળાઈ કે ક્યાશ જણાવા માટે કઈ કસોટી ઉપયોગી છે ? (A) સિદ્ધિ કસોટી (B) નિદાન કસોટી (C) પ્રમાણિત કસોટી (D) અસિથોચિત કસોટી
168	ઉદાહરણોને આધારે તર્ક કરી સામાન્યીકરણ કરીને સિદ્ધાંત, નિયમ, સૂત્ર કે વ્યાખ્યા તારવવાની પદ્ધતિ કયા નામથી ઓળખાય છે ? (A) જૂથચર્યા પદ્ધતિ (B) આગમન પદ્ધતિ (C) નિગમન પદ્ધતિ (D) તુલનાત્મક પદ્ધતિ
169	માઈક્રોટીચિંગની શરૂઆત અમેરિકાની કઈ યુનિવર્સિટીમાંથી થઈ હતી ? (A) શિકાગો યુનિવર્સિટી (B) સ્ટેન્ફોર્ડ યુનિવર્સિટી (C) એવલોન યુનિવર્સિટી (D) જ્યોર્જટાઉન યુનિવર્સિટી
170	નીચેનામાંથી કોણ માત્ર સંખ્યાત્મક હોય છે ? (A) મૂલ્યાંકન (B) માપન (C) પ્રક્રિયા (D) શિક્ષક